

قرآن کریم امانت الہی

محمد تقی صرفی پور

قرآن کریم امانت الهی

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ
لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ^۱

((ای مردم به یقین برای شما موعظه ای از طرف
پروردگارتان و شفا برای آنچه در سینه هاست و هدایت
و رحمتی برای مومنین، آمده است))
یکی از بزرگترین نعمتهای الهی به بشریت
،نزول قرآن کریم است.

کتابی که **اولا کلام خداوند متعال است** پس با تمام کتابها فرق دارد. **ثانیا راهنمایی** از طرف کسی است که خود خالق انسان است و از همه ضررها و منافع انسان اطلاع دارد لذا بسیار خوب انسان را راهنمایی کرده است و هر که به این راهنمایی ها عمل کند حتما سعادت مند میشود. **ثالثا در این کتاب** فقط صرف موعظه و نصیحت نیست بلکه دهها داستان واقعی آموزنده دارد **رابعا تنها کتاب آسمانی** است که در آن تحریف راه نیافته است و حتی یک حرف، کم و زیاد نشده است.

خامسا خداوند در یک آیه دوبار دستور داده

که تا می توانید و برای شما میسر است، قرآن بخوانید:

إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ
 وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
 عِلْمَ أَنْ لَنْ تُحْصَوْهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ
 الْقُرْآنِ عِلْمَ أَنْ سَيَكُونُ مِنْكُمْ مَرْضَىٰ وَآخَرُونَ يَضْرِبُونَ
 فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَآخَرُونَ يُقَاتِلُونَ فِي
 سَبِيلِ اللَّهِ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
 وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ
 تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمَ أَجْرًا وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ
 اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠ مَزْمَل﴾

پروردگارت آگاه است که تو و گروهی از کسانی که
 با تواند، نزدیک به دو سوم شب و گاهی نیمی از آن و
 زمانی یک سومش را [برای عبادت و خواندن قرآن]
 برمی خیزد، و خدا شب و روز را [دقیق و منظم] اندازه
 گیری می کند، و برای او مشخص است که شما هرگز

نمی توانید [به علت کوتاهی و بلندی شب در طول سال، دو سوم و نصف و یک سوم را دقیقاً] اندازه گیری کنید، پس [اندازه گیری دقیق را] بر شما بخشید؛ بنابراین آنچه را از قرآن برای شما میسر است بخوانید. او می داند که به زودی برخی از شما بیمار می شوند، و گروهی برای به دست آوردن رزق و روزی خدا در زمین سفر می کنند، و بعضی در راه خدا می جنگند؛ پس آنچه را از آن میسر است بخوانید و نماز را برپا دارید و زکات پردازید و وام نیکو به خدا بدهید؛ و آنچه را از عمل خیر برای خود پیش می فرستید، آن را نزد خدا به بهترین صورت و بزرگ ترین پاداش خواهید یافت؛ و از خدا آمرزش خواهید که خدا بسیار آمرزنده و مهربان است.

سادسا قران همیشه نو و تازه است. و انسان با هر دفعه تلاوت نه تنها خسته نمی شود بلکه مطلب جدیدی متوجه میشود!

از حضرت امام صادق (علیه السلام) سؤال شد که چرا قرآن با تکرار نشر و درس، جز تازگی اثر دیگری نمی پذیرد؟ آن حضرت فرمود:

«لأن الله تبارك و تعالى لم يجعله لزمان دون زمان و لا لناس دون ناس فهو في كل زمان جديد و عند كل قوم غضٌ إلى يوم القيامة»².

یعنی ((خداوند تبارک و تعالی قران را برای زمانی خاص و برای مردمی خاص، قرار نداده است لذا قران در هر زمانی، جدید است و نزد هر قومی تازه است تا روز قیامت.))

² بحار الانوار، ج 89، ص 15

سابعا گاهی با قرائت یک آیه انسان فقیه و

دانشمندی شود

مردی به حضور نبی اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) رسید تا قرآن بیاموزد. وقتی به آیات ﴿فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ﴾^۳ و ﴿وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ﴾^۴ رسید، گفت: این کلام مرا کفایت می کند و برگشت. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: «انصرف الرجل وهو فقیه».^۴

ثامنا در قیامت قرآن بصورت زیبا ترین صورت

محشور شود و شفاعت کند ...

سعد خفاف گوید: حضرت باقر علیه السلام فرمود: ای سعد قرآن را بیاموزید زیرا قرآن در بهترین صورتهای که مردم دیده اند روز قیامت بیاید و مردم در یک صد و

^۳ سوره زلزال آیات ۷-۸

^۴ بحار الانوار، ج ۸۹، ص ۱۰۷.

بیست هزار صف هستند، که هشتاد هزار آن صفها از
امت محمد است، و چهل هزار صف از امتهای دیگر،
پس بصورت مردی در برابر صف مسلمانان درآید و
آنها بوی نظر کنند و گویند: معبودی جز خدای بردبار و
کریم نیست، همانا این مردی از مسلمانان است که بسیما
و صفت او را بشناسیم جز اینکه او در باره قرآن کوشاتر
از ما بوده، و از این رو درخشندگی و زیبایی و روشنی
بیشتری باو داده شده که بما داده نشده، سپس از آنها
بگذرد تا در برابر صف شهیدان قرار گیرد، شهداء بر او
نظر کنند و گویند: معبودی جز خدای پروردگار مهربان
نیست، این مرد از شهیدان است که ما او را بسیما و
صفت بشناسیم جز اینکه او از شهیدان در دریا است و از
اینجا باو زیبایی و برتری داده‌اند و بما نداده‌اند؛ فرمود:
پس بگذرد تا بصورت شهیدی در برابر صف
شهیدان دریا رسد؛ پس آنان باو نگاه کنند و شگفت آنها
بسیار گردد و گویند: این از شهیدان در دریا است که ما

او را بعلاامت و صفت بشناسیم جز اینکه آن جزیره که این (مرد) در آن شهید شده هولناکتر از جزیره‌ای که ما در آن گرفتار شدیم بوده و روی این جهت است که باو درخشندگی و زیبائی و روشنی بیشتری از ما داده‌اند، پس از آنان نیز بگذرد تا بصف پیمبران و مرسلین رسد در صورت یک پیمبر مرسل، پس پیمبران و مرسلین باو نگاه کنند و تعجبشان از دیدن او بسیار گردد و گویند: معبودی جز خدای بردبار کریم نیست براستی این پیمبر مرسلی است که ما او را بنشانی و وصفش بشناسیم جز اینکه باو برتری بسیاری داده شده.

فرمود: پس همگی گرد آیند و خدمت رسول خدا آیند و از او پرسند و گویند: ای محمد این کیست بآنها فرماید: آیا او را نمی‌شناسید؟ گویند: ما او را نشناسیم (جز اینکه معلوم است که) او از آنهاست که خدا بر او خشم نکرده، پس رسول خدا (ص) فرماید: این حجت خدا است بر خلقش پس سلام کند و بگذرد تا بصف

فرشتگان رسد بصورت فرشته‌ای، پس فرشتگان باو نظر
افکنند و سخت در شگفت روند و چون برتری او را
بینند بر آنها گران آید و گویند: پروردگارا ما متعالی و
مقدس است این بنده ایست از فرشتگان که او را بنشانی
و وصفش بشناسیم جز اینکه او از نظر مقام و مرتبه
نزدیکترین فرشتگان است نزد خدای عز و جل، و از این
نظر نور و جمالی دارد که ما نداریم، پس بگذرد تا
بدرگاه رب العزة تبارک و تعالی رسد و پای عرش
بسجده در افتد، خدای تعالی او را ندا کند: ای حجت
من در زمین و ای سخن راست و گویایم سربردار و
بخواه تا بتو داده شود، و شفاعت کن تا شفاعتت پذیرفته
شود، پس سربردارد و خدای تبارک و تعالی باو فرماید:
بندگان مرا (نسبت بخود) چگونه دیدی؟ عرض کند:
بار پروردگارا برخی از ایشان مرا نگهداری کرد و
محفوظ داشت و چیزی از مرا ضایع نکرد، و برخی از
ایشان مرا ضایع کرد و حق مرا (بر خود) سبک شمرد و

مرا تکذیب کرد با اینکه من حجت تو بر تمامی
بندگان بودم؟ پس خدای تبارک و تعالی فرماید:
بعزت و جلال خودم و مکانت والایم سوگند امروز
بهترین ثواب را بتو دهم و دردناکترین کیفر را بخاطر تو
بکنم.

فرمود: پس قرآن در صورت دیگری برگردد، (سعد
خفاف) گوید: من عرض کردم: در چه صورتی باز گردد
ای ابا جعفر؟ فرمود: در صورت مردی رنگ پریده و
متغیر که اهل محشر او را ببینند، پس بیاید نزد مردی از
شیعیان ما که او را می شناخته و بدان با مخالفین بحث
میکرده، و در برابرش بایستد و باو بگوید: مرا
نمی شناسی؟ آن مرد باو نگاه کند و گوید: ای بنده خدا
من تو را نشناسم پس بدان صورت که در خلقت اولیه
بوده است باز گردد و گوید: مرا شناسی؟ گوید: چرا،
پس قرآن گوید: منم که تو را بشب بیداری کشیدم و
در زندگیت تو را بتعب افکندم، در باره من ناهنجار

شنیدی و رانده در گفتار شدی، آگاه باش که همانا هر
تاجری سود خود را دریافت کند و من امروز پشتیبان و
پشت سرت هستم فرمود:

پس او را بسوی پروردگار تبارک و تعالی برد، و گوید:
پروردگارا پروردگارا بنده تو است و تو باو داناتری که
رنجکش در باره من بود، و مواظب بر من بود، بخاطر
من (با دشمنانم) دشمنی میکرد، و دوستی و خشمش در
باره من بود، پس خدای عز و جل فرماید: بنده‌ام را وارد
بهشتم کنید و از جامه‌های بهشتی باو بپوشانید، و تاج بر
سرش نهید و چون با او چنین کنند او را بقرآن نشان
دهند و گویند: آیا بآنچه درباره دوست رفتار شد
خشنودی شدی؟ گوید: بار پروردگارا من این را کم
شمرم خیر را در باره‌اش افزون کن خداوند فرماید:
بعزت و جلال و ارتفاع مقامم سوگند امروز باو و هر که
در پایه اوست پنج چیز و افزون کنم، آگاه باش که
ایشان جوانانی باشند که پیر نشوند، و تندرستانی باشند

که بیمار نگردند، و توانگرانی باشند که نادار نشوند، و خورسندانی باشند که غمگین نشوند، و زنده‌هائی باشند که نمیرند، سپس (امام باقر علیه السّلام) این آیه را خواند: «نچشند در آن مرگ را جز همان مرج نخستین» (سوره دخان آیه 56). (سعد) گوید: عرض کردم: فدایت کردم ای ابا جعفر آیا قرآن نیز سخن گوید؟

حضرت لبخندی زد و فرمود: خدا رحمت کند شیعیان ساده دل ما را که اهل تسلیم هستند (و بسخان ما گردن نهند) سپس فرمود: آری ای سعد نماز هم سخن گوید و صورتی و خلقنی دارد، فرمان می‌دهد، قدغن کند، سعد گوید: از این سخن رنگ من گشت و گفتم: این (دیگر) چیزی است که من نمیتوانم میان مردم بگویم؟ حضرت باقر علیه السّلام فرمود: آیا مردم جز همان شیعیان ما هستند پس هر که نماز را نشناسد حق ما را منکر شده سپس فرمود: ای سعد من کلام قرآن را (هم اکنون) بگوش تو برسانم؟

سعد گوید: عرض کردم: بلی رحمت خدا بر شما باد،
فرمود: «همانا نماز باز میدارد از فحشاء (ناشایست) و
منکر (ناپسند) و هر آینه ذکر (یاد) خدا بزرگتر است»
(سوره عنکبوت آیه 45) پس نهی (که همان باز داشتن
میباشد) سخن است و فحشاء و منکر مردانی هستند، و
مائیم ذکر خدا و ما بزرگتریم^۵***

از ایشان بپرسم چه کردید با کتاب خدا و اهل بیت
من؟.

حضرت باقر علیه السلام فرمود: رسول خدا (ص)
فرمود: من نخستین کسی هستم که روز قیامت بر خدای
عزیز جبار وارد شوم با کتابش و اهل بیت، سپس امتم

^۵. (أصول کافی / ترجمه مصطفوی؛ ج 4؛ ص 394)

(وارد شوند) پس از ایشان بپرسم چه کردید با کتاب

خدا و اهل بیت من؟^۶

با وجود قرآن هیچگاه تنها نشوم

حضرت علی بن الحسین علیهما السلام فرمود: اگر همه

مردم که ما بین مشرق و مغرب هستند بمیرند من از

تنهائی هراس نکنم پس از آنکه قرآن با من باشد، و آن

حضرت علیه السلام شیوه اش این بود که هر گاه **مَالِكِ**

يَوْمَ الدِّينِ را میخواند آنقدر آن را تکرار میکرد که

نزدیک بود بمیرد^۷***

مقام قرآن

^۶ همان ص 400

^۷ همان 403

حضرت صادق علیه السّلام فرمود: رسول خدا (ص)
فرموده است: همانا اهل قرآن در بلندترین درجات
آدمیان هستند بجز پیمبران و مرسلین، پس حقوق اهل
قرآن را اندک و کم بشمارید، زیرا برای ایشان از طرف
خدای عزیز جبار مقام بلندی است^۸ ***

مردم از جهت قران چهار دسته اند!

ابان تغلب از امام صادق علیه السّلام حدیث کند که
فرمود: مردم بر چهار گونه هستند، من عرض کردم:

فدایت شوم آنها کیانند؟ فرمود: یکی مردی که ایمان
دارد ولی قرآن باو داده نشده، (دیگر) مردی که قرآن را
دارد ولی ایمان ندارد، (سوم) مردی که هم قرآن را باو
داده اند و هم ایمان را، (چهارم) مردیکه نه قرآن را دارا

است و نه ایمان دارد، عرضکردم: قربانت گردم برای
من حال اینها را بیان و شرح فرمائید، فرمود: اما آنکه
ایمان دارد ولی قرآن بدو داده نشده چون میوه (یا خرما)
ایست که مزه‌اش شیرین است ولی بو ندارد، و اما آن
کس که قرآن را دارا است ولی ایمان ندارد چون برگ
درخت مورد است که بویش خوش ولی مزه‌اش تلخ
است، و اما آن کس که هم قرآن را دارا است و هم
ایمان دارد چون ترنج است که هم خوشبو است و هم
خوش مزه، و اما آن کس که نه قرآن باو داده شده و نه
ایمان مانند هندوانه بو جهل است که نه بو دارد و
مزه‌اش نیز تلخ است^۹***

ماندن در دنیا را بخاطر سوره توحید دوست دارم!

حفص گوید: از حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام
شنیدم که بمردی میفرمود: آیا ماندن در دنیا را دوست

داری؟ عرض کرد: آری، فرمود: برای چه؟ عرض کرد:
 برای خواندن قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ، حضرت سکوت فرمود و
 پس از ساعتی بمن فرمود: ای حفص هر که از دوستان و
 شیعیان ما بمیرد و قرآن را خوب نداند در قبر باو یاد
 دهند تا خداوند بدان وسیله درجه اش را بالا برد زیرا
 درجات بهشت برابر با آیات قرآن است باو گفته شود:
 بخوان و بالا رو، پس میخواند و بالا میرود، حفص
 گوید: من احدی را ندیدم که بر خود بیمناکتر باشد از
 حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام و نه امیدوارتر از
 او دیدم، و قرآن را محزون (و با ناله) میخواند، و
 هنگامی که قرآن میخواند گویا با انسانی روبرو سخن
 گوید.^{۱۰}

حاملین قرآن در بهشت

حضرت صادق علیه السلام فرمود: رسول خدا (ص)
فرمود: حاملین قرآن نمایندگان و سرپرستان اهل
بهشتند، و مجتهدان جلوداران اهل بهشتند، و پیامبران
آقایان اهل بهشتند^{۱۱}***

تلاوت قرآن خانه را روشن می نماید

پیغمبر (ص) فرمود: خانه‌های خود را بتلاوت قرآن
روشن کنید و آنها را گورستان نکنید چنانچه یهود و
نصاری کردند، در کلیساها و عبادتگاههای خود نماز
کنند، ولی خانه‌های خویش را معطل گذارده‌اند (و در
آنها عبادتی انجام ندهند) زیرا که هر گاه در خانه بسیار
تلاوت قرآن شد خیر و برکتش زیاد شود، و اهل آن
بوسعت رسند، و آن خانه برای اهل آسمان درخشنده‌گی

دارد چنانچه ستارگان آسمان برای اهل زمین
میدرخشند.^{۱۲}

آثار تلاوت قرآن کریم

امیر المؤمنین علیه السلام فرمود: خانه‌ای که در آن قرآن
خوانده شود و ذکر خدای عز و جل (و یاد او) در آن
بشود، برکتش بسیار گردد، و فرشتگان در آن بیایند و
شیاطین از آن دور شوند، و برای اهل آسمان می‌درخشد
چنانچه ستارگان برای اهل زمین می‌درخشند، و خانه‌ای
که در آن

قرآن خوانده نشود و ذکر خدای عز و جل در آن نشود
برکتش کم شود، و فرشتگان از آن دور شوند و شیاطین
در آن حاضر گردند¹³

تاجر ها شب قرآن بخوانند

حضرت صادق علیه السلام فرمود: چه باز میدارد تاجری
را که در بازار مشغول (بتجارت است) از اینکه چون
(شب هنگام) بخانه باز می‌گردد نخواست تا یک سوره از
قرآن بخواند و بجای هر آیه که میخواند برایش ده
حسنه نوشته شود و ده گناه از او محو گردد¹⁴***

درجات قرآن خوانها

همان ص 413¹³

همان ص 414¹⁴

حضرت باقر علیه السلام فرمود: که رسول خدا (ص) فرموده: هر کس در یک شب ده آیه از قرآن بخواند از غافلین نوشته نشود، و هر کس پنجاه آیه بخواند در زمره ذاکرین نوشته شود و هر کس صد آیه بخواند در زمره قانتین نوشته شود، و هر که دویست آیه بخواند از خاشعین نوشته شود، و هر که سیصد آیه بخواند از فائزین نوشته شود، و هر که پانصد آیه بخواند از جمله مجتهدین نوشته شود، و هر که هزار آیه بخواند برای او (ثواب انفاق) یک قنطار از طلا نوشته شود - و قنطار پانزده هزار مثقال طلا است، که هر مثقالی بیست و چهار قیراط است - که کوچکترین آنها باندازه کوه احد و بزرگترین آنها باندازه آنچه میان زمین و آسمان است.^{۱۵}

ثواب انواع قرائت قرآن کریم

محمد بن بشیر از حضرت علی بن الحسین علیهما السلام
حدیث کند- و (راوی حدیث یعنی منصور) گوید: و
این حدیث از حضرت صادق علیه السلام نیز روایت
شده- که فرمود: هر کس یک حرف از قرآن را گوش
کند فقط گرچه نخواند، خداوند برای او یک حسنه
بنویسد و یک گناه از او محو کند و یکدرجه برایش
بالا برد، و هر کس با نگاه و بدون صوت و تلفظ آن را
بخواند، برایش بهر حرفی حسنه ای بنویسد و گناهی از
او محو کند و درجه او بالا برد، و هر کس یک حرف
ظاهر از آن را بیاموزد خداوند برایش ده حسنه بنویسد و
ده گناه از او محو کند و ده درجه برایش بالا برد،
فرمود: نمیگویم بهر آیه بلکه بهر حرفی چون باء. تاء. یا
مانند اینها، و هر کس یک حرف ظاهر آن را در نماز
در حال نشسته بخواند خداوند برای او پنجاه حسنه
بنویسد و پنجاه گناه از او محو کند و پنجاه درجه برای
او بالا برد، و هر کس یک حرف از آن در حال ایستاده

در نمازش بخواند خداوند در برابر یک حرف صد
حسنه برایش بنویسد و صد گناه از او محو کند و صد
درجه برایش بالا برد، و هر کس آن را ختم کند یک
دعای اجابت اجابت شده‌ای (نزد خداوند) دارد چه
تأخیر افتد و چه همان زمان باو بدهند، گوید:
عرض کردم: قربانت گردم همه قرآن را ختم کند؟
فرمود: همه آن را ختم کند.^{۱۶}

آیا ندانسته‌ای که نگاه کردن در قرآن عبادت است؟

اسحاق بن عمار گوید: بحضرت صادق علیه السلام
عرض کردم: قربانت گردم من قرآن را حفظ دارم آن را
از حفظ بخوانم بهتر است یا از روی قرآن؟ فرمود: بلکه

آن را بخوان و نگاه بقرآن کن (و از روی آن بخوان)
که بهتر است، آیا ندانسته‌ای که نگاه کردن در قرآن
عبادت است؟^{۱۷}

ترتیل یعنی چی؟

عبد الله بن سلیمان گوید: از حضرت صادق علیه السلام
پرسیدم از گفتار خدای عز و جل (که فرماید: **وَرَتِّلِ
الْقُرْآنَ تَرْتِیْلًا** فرمود: امیر المؤمنین صلوات الله علیه
فرموده: یعنی او را خوب بیان کن و همانند شعر آن را
بشتاب بخوان، و مانند ریگ (هنگام خواند) آن را
پراکنده مساز، ولی دلهای سخت خود را بوسیله آن به
بیم و هراس افکنید، و همت شما این نباشد که سوره را
بآخر رساند (یعنی همت خود را در تدبر و تأمل در

آیات و بکار بستن و عمل کردن آنها قرار دهید نه
باینکه سوره را با آخر رسانید^{۱۸}***

قرآن را با لحنها و آواز عرب بخوانید

امام صادق علیه السلام فرمود: رسول خدا (ص) فرمود:
قرآن را با لحنها و آواز عرب بخوانید، و از لحن فاسقان
و گنهکاران دوری کنید، زیرا پس از من مردمانی بیایند
که قرآن را در گلو بچرخانند، مانند خوانندگی و
نوحه خوانی و خواندن کشیشان، که از گلوی آنها
نگذرد (یعنی مقبول درگاه خداوند واقع نگردد) - از
مجلسی (ره) دلهای ایشان وارونه است، و هر که از آنها
خوشش آید نیز دلش وارونه است.^{۱۹}

قرآن را در سه شب بخوانید!

¹⁸ همان ص 418

¹⁹ همان ص 419

علی بن ابی حمزه گوید: خدمت حضرت صادق علیه السلام شرفیاب شدم پس ابو بصیر بآن حضرت عرض کرد: قربانت بروم: در ماه رمضان همه قرآن را در یک شب بخوانم؟ فرمود: نه عرضکرد: در دو شب؟

فرمود: نه، عرضکرد: در سه شب؟ فرمود: ها (یعنی آری بخوان)^{۲۰}

علی بن ابی حمزه گوید: ابو بصیر از امام صادق علیه السلام پرسید- و من نیز در خدمتش بودم- و عرضکرد:

قربانت شوم! من قرآن را در یک شب بخوانم؟ فرمود: نه، عرضکرد: در دو شب؟ فرمود: نه، تا رسید بشش شب با دست اشاره کرده فرمود: ها (یعنی آری بخوان) سپس حضرت صادق علیه السلام فرمود: ای ابا محمد

آنان که پیش از شماها بودند از اصحاب حضرت محمد (ص) قرآن را در یکماه و کمتر میخواندند، قرآن را بشتاب و سرعت نباید خواند بلکه باید هموار و شمرده خوانده شود، و هر گاه بآیه‌ای برخورد کردی که در آن ذکر دوزخ است نزد آن بایستی و از دوزخ بخدا پناهبری، پس ابو بصیر عرضکرد: در ماه رمضان قرآن را در یک شب بخوانم؟ فرمود: نه، عرضکرد: در دو شب بخوانم؟ فرمود: نه، عرضکرد: در سه شب بخوانم؟ فرمود: آری بخوان- و با دست خود اشاره کرد- آری ماه رمضان (ماهی) است که هیچ کدامیک از ماهها بدو نمانند برای آن ماه حق و حرمتی است، (و در آن ماه) نماز هر چه توانی بخوان.^{۲۱}

ای بنده خدا تو از نماز گزاران نیستی

و نیز فرمود علیه السلام: هر کس یک روز تمام بر او بگذرد و نمازهای پنجگانه را بخواند و در آن نمازها قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ نخواند باو گفته شود: ای بنده خدا تو از نماز گزاران نیستی!^{۲۲}

اهمیت قل هو الله احد

و نیز فرمود علیه السلام: هر که ایمان بخدا و روز جزا دارد خواندن قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را دنبال هر نماز واجب از دست ندهد، زیرا هر کسی آن را بخواند خداوند خیر دنیا و آخرت را برای او فراهم کند و او را و پدر و مادرش را و هر که از آن دو متولد شده بیامرزد.^{۲۳}

سعد بن معاذ و سوره قل هو الله

و نیز آن حضرت علیه السلام فرمود: پیغمبر صلی الله علیه و آله بر جنازه سعد معاذ نماز خواند و پس از آن فرمود: هفتاد هزار فرشته که در آنها جبرئیل علیه السلام نیز بود آمدند و بر جنازه سعد نماز خواندند، من بجبرئیل گفتم: ای جبرئیل بچه عمل سزاوار نماز شماها شد؟ جبرئیل گفت: برای خواندنش **قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ** را (در همه احوال) ایستاده و نشسته و سواره و پیاده و در ²⁴ هنگام رفتن و آمدنش.

محافظت بوسیله بسم الله و سوره توحید

مفضل بن عمر گوید: حضرت صادق علیه السلام فرمود: ای مفضل از همه مردم خویشتن را بوسیله **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** و سوره **قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ** نگهداری و محافظت کن، آن را از سمت راست و از سمت چپ

و از پیش رویت و از پشت سرت و از بالای سرت و از
زیر پایت بخوان (یعنی بشش جهت بخوان) و چون بر
سلطان ستمکاری وارد شدی همین که نگاهت باو افتاد
سه بار آن را (یعنی سوره قُلْ هُوَ اللَّهُ را) بخوان و با
دست چپ بشمار، و از خواندن آن جدا مشو (و ادامه
25 بده) تا از نزدش بیرون آئی

اهمیت سوره انعام

و نیز آن حضرت علیه السّلام فرمود: همانا سوره انعام
یک جا نازل گردید و هفتاد هزار فرشته آن را بدرقه

کردند تا بمحمد صلی الله علیه و آله نازل شد، پس آن
را بزرگ شمارید و گرامی دارید، زیرا در هفتاد جای
آن نام خدای عز و جل می باشد، و اگر مردم میدانستند
چه ثوابها و فضیلت‌هایی در خواندن آن سوره است آن را
وانمی‌گذارند و ترک نمی‌کردند.^{۲۶}

آیات شفاعت قرآن کریم

اصبغ بن نباته از امیر المؤمنین علیه السلام حدیث کند
که فرمود: سوگند بدان که محمد (ص) را بحقیقت
برانگیخته و خاندانش را گرامی داشته هیچ چیزی نیست
که شما آن را بجوئید از حرز و دعاهائی که برای

محافظت از سوختن یا غرق شدن یا دزد یا گریختن
چهارپائی از دست صاحبش یا گمشده‌ای یا بنده فراری،
جز اینکه در قرآن است، هر که خواهد از من پرسد (تا
باو بگویم) گوید: پس مردی برخاست و عرضکرد: یا
امیر المؤمنین مرا آگاه کن از آنچه برای محافظت از
سوختن و غرق شدن است؟ فرمود: این آیات را بخوان:

اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ وَهُوَ يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ (سوره

اعراف آیه 196- و اول آیه این طور است: إِنَّ وَلِيِّ
اللَّهُ الَّذِي نَزَّلَ الْكِتَابَ ... و آیه: وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ
تا بگفتارش: سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ (سوره زمر
آیه 17- و تمام آیه این طور است: وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ
قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعاً قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ
مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ

پس هر که این آیات را بخواند از سوختن و غرق شدن
ایمن است، گوید: پس مردی آن را خواند و آتش در
خانه‌های همسایگانش در گرفت و خانه او هم وسط

آن خانه‌ها بود و (از برکت آن آیات که خوانده بود)
آسیبی باو نرسید، سپس مرد دیگری برخاست و
عرضکرد: یا امیر المؤمنین حیوانی که زیر پای من هست
چموشی میکند و من از آن ترسانم؟ فرمود: در گوش
راستش (این آیه را) بخوان: **وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ** (سوره آل عمران
آیه 83) و آن مرد این آیه را خواند و آن حیوان برای
او رام گردید.

مرد دیگری برخاست و عرضکرد: ای امیر مؤمنان
سرزمین ما جای درندگان است و درندگان بخانه من
در آیند و تا شکار خود را نگیرند از آنجا نگذرند؟
فرمود: (این دو آیه را) بخوان: **لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ
أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ
رَؤُوفٌ رَحِيمٌ* فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ** (سوره توبه آیه‌های

138 و 139) پس آن مرد این دو آیه را خواند و

درندگان از او دور شدند.

سپس مرد دیگری برخاست و عرضکرد: ای امیر مؤمنان در شکم من آب زردی است (که موجب بیماری من شده است) آیا شفائی دارد؟ فرمود: آری (بی پول) و بدون صرف کردن درهمی و نه دیناری، بنویس آیه الکرسی را بر شکمت و آن را بشوی و بیاشام و آن را در شکمت ذخیره کن (محتمل است مقصود این باشد که تا مقداری از زمان روی آن چیزی مخور که در شکمت بماند) بخواست خدای عز و جل بهبودی یابی و آن مرد انجام داد و بخواست خداوند بهبودی یافت.

سپس دیگری برخاست و عرضکرد: یا امیر المؤمنین از (آنچه برای پیدا کردن حیوان) گمشده (فایده دارد) مرا آگاه فرما؟ فرمود: سوره یس را در دو رکعت نماز بخوان و بگو: «یا هادی الضالّة رد ضالّتی» (یعنی ای

راهنمای گمشده گمشده مرا بمن باز گردان) پس آن را
انجام داد و خدای عز و جل حیوان
گمشده اش را باو برگردانید.

سپس دیگری برخاست و عرضکرد: ای امیر مؤمنان
برای بنده گریخته دستوری فرما فرمود:

بخوان (این آیه را): **أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لُّجِّيٍّ يَغْشَاهُ
مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ تَا كَفْتَارُش: وَ مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ
نُورًا فَمَا لَهُ مِنْ نُّورٍ** (سوره نور آیه 40) و آن مرد آن را
گفت و بنده فراریش بسوی او بازگشت.

سپس مرد دیگری برخاست و عرضکرد: یا امیر
المؤمنین برای ایمنی از دزدی چیزی بفرما زیرا که
پیوسته پشت سرهم شبها از من دزدی شود؟ فرمود:
چون بستر خواب رفتی (این آیه را بخوان):

قُلْ اِذْعُوا لِلّٰهِ اَوْ اِذْعُوا الرَّحْمٰنَ اَيَّٰمًا تَدْعُوْا تا گفتارش: وَ
كَبْرُهُ تَكْبِيْرًا (سوره اسراء آیه 110) سپس امير المؤمنين

عليه السلام فرمود: هر کس در بيابانی خالی از سکنه
شبی را بسر برد و اين آیه را بخواند اِنَّ رَبَّكُمْ اللّٰهُ الَّذِي
خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِيْ سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوٰى عَلَى
الْعَرْشِ تا گفتارش: تَبَارَكَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِيْنَ (سوره

اعراف آیه 54) فرشتگان او را محافظت کنند و
شیاطین از او دور شوند، گوید: پس آن مرد (يعنی
مردی که برای ایمنی از دزدی پرسش کرده بود، یا مرد
دیگری) رفت و بويرانه‌ای رسید و شب را در آنجا
خوابید و این آیات را نخواند، پس شیطان بسراغش آمد
و بینی آن مرد را گرفت، رقيقش باو گفت:

مهلتش بده، آن مرد (از این حرف) از خواب پرید و
آیه‌ای را (که حضرت فرموده بود) خواند، پس شیطان
برقيقش گفت: خدا بینی تو را بخاک مالید، اکنون باید
تا بصبح او را محافظت و پاسداری کنی، چون صبح شد

نزد امیر المؤمنین علیه السّلام آمد و جریان را گفت و
عرضکرد: در سخن شما شفاء و راستی یافتم، و پس از
بالا آمدن آفتاب بدان جا رفت و جای موی شیطان را
در زمین دید.^{۲۷}

جاری شدن آب به وسیله قرآن

نوشته اند: زمانی چند نفر از سادات نجف آباد اصفهان به خدمت آیه الله بید آبادی (ره) آمده، گفتند: چشمه آبی که از دامنه کوه جاری می شد و مورد بهره برداری اهالی بود چندی است خشکیده و ما در زحمت هستیم. دعایی کنید تا گشایشی حاصل شود. آن بزرگوار آیه شریفه: «لَوْ أَنزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ...» اگر این قرآن را بر کوه نازل می کردیم می دیدی که کوه از ترس خداوند فروتن و در هم شکسته می شد. را بر کاغذی نوشت و به آنها داد، فرمود: اول شب آن را بر قله آن کوه گذارده، برگردید. آنها چنین کردند و چون به خانه خود رسیدند صدای مهیبی از کوه بلند شد که همه اهالی شنیدند و چون صبح بیرون آمدند چشمه آب را جاری دیدند و شکر خدای بجا آوردند.

نظراتی چند از اندیشمندان مغرب زمین

در این بخش نظراتی چند از اندیشمندان مغرب زمین را که با دیده انصاف و بدور از تعصب به قرآن نگریسته و در آن تفکر و تدبّر نموده‌اند یاد می‌کنیم که زانوی عجز در برابر پیشگاه با عظمت قرآن بر زمین زده‌اند باشد که درسی برای مسلمانان بی‌توجه به قرآن باشد. علت ذکر چنین اعترافات از دانشمندان غربی این است که اعتراف دشمن به فضل کتاب آسمانی ما مسلمانان در خور اهمیّت است. 1- «فیلیپ. ک. جتی» دانشمند معاصر و استاد دانشگاه پرینستون آمریکا که در باره تاریخ عرب تحقیقات ارزنده‌ای کرده و چندین کتاب در این زمینه نوشته است، در یکی از کتب خود به نام «تاریخ عرب» می‌نویسد: قرآن از تمام معجزات

بزرگتر است و اگر سراسر اهل عالم جمع بشوند

بی‌تردید از آوردن مثل آن عاجز خواهند بود.

2- «دکتر گرینیه» فرانسوی: من آیات قرآن را که به

علوم پزشکی و بهداشتی و طبیعی ارتباط داشت دنبال

کردم و از کودکی آنها را فرا گرفتم و کاملاً به آن آگاه

بودم. بنابراین دریافتم که این آیات از هر نظر با معارف

و علوم جهانی منطبق است... هر کس دست اندر کار هنر

یا علم باشد و آیات قرآن را با هنر و علمی که آموخته

است مقایسه کند به همان صورت که من مقایسه کردم

بدون تردید به اسلام خواهد گروید، البته اگر صاحب

عقلی سلیم و بی‌غرض باشد.

3- «ناپلئون بناپارت» گوید: قرآن به تنهایی عهده دار

سعادت بشر است.

4- «ارنست رنان» فرانسوی: در کتابخانه شخصی من

هزاران جلد کتاب سیاسی، اجتماعی، ادبی و غیره وجود دارد که همه آنها را بیشتر از یک بار مطالعه نکرده ام و چه بسا کتابهایی که فقط زینت کتابخانه من می باشند ولی یک جلد کتاب است که همیشه مونس من است و هر وقت خسته می شوم و می خواهم درهایی از معانی و کمال بر روی من باز شود آن را مطالعه می کنم و از مطالعه زیاد آن خسته و ملول نمی شوم.

این کتاب، قرآن کتاب آسمانی مسلمین است.

5- «هربرت جرج ونو» نویسنده انگلیسی، وقتی یکی از مجله های اروپا عقیده و رأی او را درباره بزرگترین کتابی که از آغاز تاریخ بشر تاکنون بیشتر از سایر کتب در دنیا تأثیر گذارد و مهمتر از همه به شمار آمده است، پرسید او در جواب نام چند کتاب را برد و در پایان آن چنین نگاشت: اما کتاب چهارم که مهمترین کتاب

دنیاست قرآن است، زیرا تأثیری که این کتاب آسمانی
در دنیا بر جای نهاده نظیر آن را هیچ کتابی نداشته
است.

6 - «تنورد» خاورشناس آلمانی: قرآن با نیروی برهان
خود شنونده را مجذوب و شیفته خود می‌سازد و قلوب
را تسخیر می‌کند. همین قرآن بود که ملت وحشی عرب
را معلم جهانیان کرد.

7 - «گوته»، شاعر و نویسنده بزرگ آلمانی (1832 -
1749): ما در اوّل، از قرآن رویگردان بودیم، ولی
طولی نکشید که این کتاب توجه ما را به خود جلب
نمود و به حیرت در آورد و بالاخره مجبور شدیم اصول
و قوائد آن را بزرگ بشماریم و در مطابقت الفاظ آن با
معانی بکوشیم. مرام و مقاصد این کتاب بی‌اندازه قوی و
محکم و مبانی آن بلند و از این نظر ما را به اهمیت و

علو مقام خود بیشتر جذب می‌نماید. با این وصف
بزودی بزرگترین تأثیر خود را در تمام جهان نموده،
نتیجه مهمی از خود به جا خواهد گذارد. و باز می‌گوید:
عنقریب است که این کتاب توصیف ناپذیر (قرآن)،
عالم را به خود جلب نموده، تأثیر عمیقی در دانش
جهان نهد و بالتیجه جهانمدار گردد.

8- «ه. ج. ولز» دانشمند و مورخ انگلیسی (1946 -

1866): در قرآن بهترین عبارات و عالترین جملات
نازل گردیده و اسلوب فصاحت و بلاغت آن به حدی
زیباست که عقول عقلا را حیران ساخته است. قرآن
کتابی است ابدی و جهانی.

9- «ژول لایبوم»، خاورشناس و متفکر فرانسوی در

مقدمه فهرست قرآن می‌نویسد: قرآن برای همیشه زنده
است و هر کس از مردم جهان بهقدر درک و استعداد

خود از آن بهره‌بری دارد.

10 - «راکستون» اسکاتلندی: سالیان درازی در

جستجوی حقیقت بودم تا اینکه حقیقت را در اسلام
یافتم. پس قرآن مقدس را دیدم و شروع به خواندن آن
کردم. او بود که تمام سئوالات مرا جواب گفت. قرآن
اُبّهت و ترس در انسان الهام می‌کند و با این حال ثابت
می‌نماید که هر چه می‌فرماید راست است.

11 - «مری گیلورد دومن»، دانشمند خاورشناس

اروپایی: قسمتی از جنبه اعجاز قرآن مربوط به سبک و
اسلوب انتشار آن می‌باشد. این سبک و اسلوب به قدری
کامل و عظیم و باشکوه است که در حقیقت نه جن و نه
انس توانایی برآوردن مثل آن را ندارند و نمی‌توانند
کوچکترین سوره‌های نظیر و شبیه آن بیاورند.

12 - «هربرت جورج ونو» نویسنده انگلیسی: قرآن کتاب

علمی، دینی، اجتماعی، تهذیبی، اخلاقی و تاریخی است. مقررات و قوانین و احکام آن با احوال و قوانین و مقررات دنیای امروزی هماهنگ و برای همیشه کتاب پیروی و عمل است. هر کس بخواهد دینی اختیار کند که سیر آن با تمدن بشر پیشرفت داشته باشد باید اسلام را اختیار کند. و اگر بخواهد معنی این دین را بیابد باید به قرآن مراجعه کند.

13 - جمعی از دانشمندان حقوقدان و اهل نظر که در «لاهای» (پایتخت هلند) به منظور شرکت در کنفرانس جهانی ادیان گرد آمده بودند، پس از تحقیق و بررسیهای لازم درباره حقوق و قوانین اسلام چنین اظهار نظر کردند که: آیین اسلام و قوانین مندرج در قرآن به موجب برخورداری از عناصر کافی پیوسته با احتیاجات زمانی و ایدئولوژیهای اجتماعی در حال تطور است و

همیشه جوابگوی مسائل و مقتضیات زمان خواهد بود.

14 - «ناپلئون بنا پارت»: امیدوارم آن زمان چندان دور

نباشد که من بتوانم همه مردمان خردمند و تحصیلکرده

را از تمام دنیا به هم گرد آورم تا یک رژیم یکنواخت

برقرار کنیم که مبنی بر تعلیمات قرآن مجید باشد زیرا

فقط این تعلیمات است که درست و صحیح است و

بشریت را به سوی خوشبختی سوق می‌دهد.

15 - بانو «واگلیری» دانشمند ایتالیایی و پرفسور ادبیات

عرب و استاد تاریخ تمدن اسلام در دانشگاه ناپل

ایتالیا: با اینکه قرآن در سراسر جهان اسلام بارها خوانده

می‌شود، خواندن آن با این همه تکرار در پیروانش

ایجاد خستگی نمی‌کند بلکه بعکس در ضمن خواندن

مکرر هر روز عزیزتر می‌شود. در خواندن یا شنیدن

قرآن در ذهن خواننده یا شنونده حسن تعظیم و تکریمی

بر می‌انگیزد. متن قرآن در طول اعصار و قرون تاریخ
نزول آن تا امروز به همان صورت باقی مانده و تا وقتی
که خدا بخواهد و تا جهان ادامه داشته باشد باقی خواهد
ماند.

16 - بانو «مایل انجلو» ایتالیایی: آشنایی من با تعالیم
حیاتبخش و معارف درخشان اسلام و قرآن بینش جدید
و عمیقی در من به وجود آورد و طرز فکرم را درباره
جهان آفرینش و فلسفه وجود بکلی دگرگون ساخت و
احساس کردم تعلیمات اسلام بر خلاف تعالیم
مسیحیت، انسان را موجودی شریف و با شخصیت
می‌شناسد نه موجودی کثیف و ذاتاً آلوده... در این
کتاب دستور زندگی و نحوه بهره‌برداری از لذاذات این
دنیا و حمایت آن، به طرزی جالب و خردمندانه بیان
شده است.

17 - دکتر «گوستا ولوبون» فرانسوی (1931 -

1841): قرآن که کتاب آسمانی مسلمین است تنها
منحصر به تعالیم و دستورهای مذهبی نیست و بلکه
دستورهای سیاسی و اجتماعی مسلمانان نیز در آن درج
است. تعلیمات اخلاقی قرآن به مراتب بالاتر از تعلیمات
اخلاقی انجیل است.

18 - «فونس ایتین دینیه» مستشرق فرانسوی

(1861-1929): اسلام قوانین طبیعت را آنچنان تنظیم
می‌کند که هر کدام از آن قوانین به طبیعت بشر القا
گردد بی‌شک آن را با کمال میل می‌پذیرد و بر پایه
همین اصل اگر از قرآن تعبیر به راهنما شده است
تعبیری صحیح و بجاست زیرا قرآن بشر را به بهترین
روش زندگی رهبری می‌کند و او را به نیکوترین هدفها
دعوت می‌نماید.

19 - «لسیون» دانشمند فرانسوی: در عظمت و جلال

قرآن همین بس که گذشت چهارده قرن از نزول آن
نتوانسته کوچکترین خللی در آن ایجاد کند. اسلوب بیان
و کلمات قرآن چنان تازه و شیرین است که گویی
دیروز پیدا شده است

20 - «آلوارو ماچوردوم کومینز»، شاعر، نویسنده،

روزنامه‌نگار و محقق اسپانیایی: عده‌ای از من خواستند
بعضی از سوره‌های قرآن را برایشان ترجمه کنم، من هم
سوره کوتاهی را انتخاب کردم که از یگانگی خداوند
می‌گوید، سوره توحید را. این سوره و موسیقی آن
آنچنان زیبا بود که برای من شاعر بسیار مهم

بود. همچنین سوره فاتحه الکتاب را که درباره جهانی
بودن خداوند است ترجمه کردم. به این ترتیب بود که
جهانی بودن و یگانگی خداوند مرا به این نتیجه رساند

که این دین مردمی‌ترین و منطقی‌ترین دین برای از بین بردن ناآرامیها و مشکلات جوانان امروزی است.

21 - «ژول لایبوم» فرانسوی در کتاب تفصیل

الآیات: دانش جهانیان از سوی مسلمانان به دست آمده و مسلمین علوم را از قرآن که دریای دانش است گرفتند و نهرها از آن برای بشریت در جهان جاری ساختند

22 - «ولیز» (از بزرگترین نویسندگان انگلیسی): هر

دینی که با مدنیت و تمدن در هر دوره و زمان سیر نکند، آن را بی پروا به دیوار بزنید. برای آنکه دینی که پهلوبهپهلو با تمدن سیر نکند برای پیروان خود، لُهو و شر و اباطیل است و آنها را به سوی تباهی می‌کشاند و دین حقی که با تمدن همگام است، اسلام است و هر کس بخواهد این معنی را دریابد به قرآن و محتوای آن از لحاظ علم و قانون و نظام اجتماعی مراجعه کند. پس (قرآن) کتاب دینی و علمی اجتماعی و اخلاقی و

تاریخی است... و اگر کسی به من بگوید که اسلام را تعریف کن، می‌گویم اسلام یعنی تمدن واقعی بشر.

23 - «رود ویل» نویسنده انگلیسی: اروپا باید فراموش نکند که مدیون قرآن محمدی (صلی الله علیه و آله) است؛ زیرا قرآن بود که آفتاب علم را در اروپا طلوع داد.

24 - «گوته» شاعر و نویسنده بزرگ آلمانی (1832 - 1779): قرآن اثری است که خواننده در ابتدای امر به موجب سنگینی عبارات آن رمیده می‌شود و سپس مفتون جاذبه آن و بالاخره بی‌اختیار مجذوب زیباییهای بی‌پایان آن می‌گردد.

25 - «لادین کوبولد» انگلیسی در کتاب به سوی خدا: براستی قرآن را زیبایی خیره کننده است که زبان از تقریر و خامه از تحریر آن عاجز است. زیبایی، گیرایی، شیرینی و نظم صحیح که تأثیر آن را هیچ کتابی ندارد. این کتاب از بسیار خواندن کهنه نمی‌شود و

کلمات با وزن صحیح دارد ولی در آن سجع وزنی پیدا نیست. شیرینتر از شعر است و این اعجاز فقط از آن قرآن است.

26 - «توماس کارلایل» دانشمند معروف و مورخ مشهور اسکاتلندی درباره قرآن: اگر یک بار به این کتاب مقدس نظر افکنیم حقایق برجسته و خصایص اسرار وجود طوری در مضامین جوهری آن پرورش یافته که عظمت و حقیقت قرآن بخوبی از آنها نمایان می‌شود، و این خود مزیت بزرگی است که فقط به قرآن اختصاص یافته و در هیچ کتاب علمی و سیاسی و اقتصادی دیگر دیده نمی‌شود. بلی خواندن بعضی از کتابها تأثیر عمیقی در ذهن انسان می‌گذارد ولی هرگز با تأثیر قرآن در خور مقایسه نیست.

27 - بانو «ستان رانی تنس» هلندی: محتوای این کتاب آسمانی کاملاً با خرد و فطرت بشری مطابقت دارد و از مطالب زننده و خلاف عقل بکلی پاک است. قرآن

درباره زنان داوری عادلانه‌ای دارد و برخلاف برخی از مرامها و ادیان که جنس زن را تا به سر حد بردگی تنزل داده‌اند و ارزشی برای او قائل نیستند، وی را از مزایا و حقوق انسانی برخوردار ساخته و مقام شامخی برای او منظور داشته است.

28- دکتر «ماردیس» به دستور وزارت خارجه و وزارت فرهنگ فرانسه 63 سوره از قرآن را در مدت نه سال با رنج و زحمت متوالی به زبان فرانسه ترجمه کرد که در سال 1926 منتشر شد. وی در مقدمه‌اش می‌نویسد: سبک قرآن بی‌گمان سبک کلام خداوند است، زیرا این سبک که مشتمل بر کنه وجودی است که از آن صادر شده، محال است که جز سبک و روش خداوندی باشد... از کارهای بیهوده و کوششهای بی‌نتیجه است که انسان در صدد تأثیر فوق‌العاده این اثر بی‌مانند را به زبان دیگر ادا کند، مخصوصاً به فرانسه که دامنه‌اش بسیار محدود است.

29 - بانو «واگیری» دانشمند ایتالیایی: کتاب آسمانی

اسلام نمونه‌های از اعجاز است. قرآن کتابی است که نمی‌توان از آن تقلید کرد. نمونه سبک و اسلوب قرآن در ادبیات عرب سابقه ندارد. تأثیری که سبک قرآن در روح انسان ایجاد می‌کند ناشی از امتیازات و برتریهای آن می‌باشد. چطور ممکن است این قرآن کار محمد (صلی الله علیه و آله) باشد و حال آنکه معتقدیم محمد (صلی الله علیه و آله) یک مرد عرب و درس نخوانده بود. ما در این قرآن ذخایر و اندوخته‌هایی از علوم می‌بینیم که مافوق استعداد و ظرفیت باهوشترین و متفکرترین اشخاص است. و... قویترین سیاست باید در مقابل قرآن زانوی ناتوانی به زمین بزنند.

30 - «سر ویلیام» مورخ انگلیسی (1905 -

1819): قرآن کتابی است آکنده از دلایل سرشار منطقی. و مسائل بی‌شمار علمی آن بلندترین گفتار با براهین کامل قطعی درباره وجود خداوند راهنمایی بر

عظمت آفریننده بی‌همتا با ما سخن آغاز می‌کند. قوانین قضائی و حقوقی، دستورهای حیاتی و زندگی، مقررات مذهبی و دینی طوری در آن با عبارات روان تنظیم شده که خواننده را تحت تأثیر سحرآوری قرار می‌دهد.

31 - «رادول» کشیش مسیحی: این حقیقت را باید

شناخت که قرآن شایسته بزرگترین مدح و منقبت است. چرا که فکر خداشناسی را به طرزی مناسب و با توجه به قدرت و علم و تقدیر عمومی و وحدت الهی در میان می‌نهد. اعتماد و اطمینانی که قرآن به خداوند یکتای آسمان و زمین تلقین می‌نمایند، عمیق و پر حرارت است. در این کتاب اشتیاق اخلاقی عالی و ژرف و خرد و هوشمندی مغزدار وجود دارد و در عمل به اثبات رسانیده که در آن عوامل و عناصری است که می‌توان ملل قدرتمند و امپراتوری با عظمت را بر پایهای بنا نهاد.

32 - «کلارستون» نخستوزیر متعصب انگلستان قرآن را

به مجلس عوام انگلستان برده و گفت: تا این کتاب
(قرآن) باشد سیادت انگلستان در ممالک اسلامی محال
است.

33 - «جان دیون پورت» در کتاب عذر تقصیر به
پیشگاه محمد و قرآن می‌نویسد: قرآن به اندازهای از
نقایص مبرا و منزّه است که نیازمند کوچکترین تصحیح
و اصلاحی نیست، و ممکن است از اوّل تا به آخر آن
خوانده شود بدون آنکه انسان کمترین ناراحتی از آن
احساس کند. باز می‌نویسد: سالیان دراز کشیشان از خدا
بی‌خبر ما را از پی بردن به حقائق قرآن مقدس و عظمت
آورنده آن محمد (صلی الله علیه و آله) دور نگهداشتند،
اما هر قدر که ما قدم در جاده دانش گذارهایم،
پرده‌های جهل و تعصب نابجا از بین می‌رود و بزودی
این کتاب توصیف‌ناپذیر عالم را به خود جذب کرده و
تأثیر عمیقی در علم جهان کرده و عاقبت محور افکار
مردم جهان می‌شود.

34 - «دینورت» مستشرق: واجب است اعتراف کنیم که علوم طبیعی و فلکی و فلسفه ریاضیات که در اروپا رواج گرفت، عموماً از برکت تعلیمات قرآن است. و مامدیون مسلمانانیم، بلکه اروپا از این جهت شهری از اسلام است.

35 - «نولدکه» دانشمند و خاورشناس مشهور آلمانی و نویسنده کتاب (تاریخ قرآن): قرآن با منطق علمی و روش اطمینان بخش وقایع کننده‌های که دارد دل‌های شنوندگان خود را به سوی خویش توجه داد و آنها را طرف خطاب قرار می‌دهد. همواره بر دل‌های کسانی که از دور با آن مخالفت می‌ورزند تسلط یافته و آنها را به خود می‌پیوندد. فضیلت قرآن با داشتن سادگی و بلاغت خاص خود به اوج کمال رسیده است. این کتاب توانست از مردمی وحشی و بی‌تربیت، ملتی متمدن ایجاد کند که تعلیم و تربیت دنیای خویش را بر عهده گرفتند.

36 - «سدیو» مستشرق فرانسوی (1893 -

1817): قرآن مجموعه‌ای است که از آداب و حکم چیزی را فروگذار ننموده است. اساس این کتاب مقدس بر عدل و احسان و حکمت قرار گرفته و جامعه بشری را به سوی فضایل انسانیت و کمال، راهنمایی می‌نماید. معارف درخشان اسلام و احکام قرآن موجب سرشکستگی بلکه کوری چشم عیجویان و دشمنان اوست. در عظمت این کتاب مقدس و آورنده آن همینقدر کافی است که بگوییم اعراب وحشی و بادیهنشین را با نداشتن هیچگونه امتیاز و داشتن هرگونه رذایل اخلاقی به درجه سعادت بلکه در ردیف معلمین بشریت در آورده است.

37 - «پرنس ژاپونی بورگیز» مورخ ایتالیایی: مسلمین

همینکه در پیروی قرآن و خواندن آن و عمل به قوانین و احکامش سستی نشان دادند نیروی سعادت و فرشته سیادت نیز با این بی‌اعتنایی از آنها دور شد و آن همه

عزت و قدرت و خرسندی و عظمت از افق حیات آنها
رخت برپست و به جایش اهریمن اسارت و بندگی
جانشین شد. دشمنان از این فرصت استفاده کردند و بر
آنها تاختند و حلقه وار چون میکروبهای اجتماع آنها را
در میان گرفتند و آنها را به روزگار کنونی اسیر و مقید
ساختند. آری این همه بدبختیها و تیره روزیهای مسلمین
از مراعات نکردن قوانین قرآن بوده. در این امر بزرگ
هیچ گناهی متوجه اسلام (قرآن) نیست آیا حقیقتاً چه
ایرادی را می شود بر آیین پاک گرفت!

38 - دکتر «موریس» فرانسوی: محققاً قرآن بهترین و
برترین کتابی است که قلم صنع و دست هنر ازلی برای
بشر ظاهر ساخته است.

39 - پرفسور ادبیات عرب و استاد تاریخ تمدن اسلام
در دانشگاه ناپل ایتالیا بانو دکتر «لورا واکیسوا گلیری»
رسالهای به نام پیشرفت سریع تعالیم اسلام نوشته که در
قسمتی از آن چنین آمده است: ما در این کتاب (قرآن)

گنجینه‌هایی از دانش را می‌بینیم که مافوق استعداد و ظرفیت باهوشترین اشخاص و بزرگترین فیلسوفان و قویترین رجال سیاسی است.

40 - دانشمند معروف آنتروپولوژی (انسان شناسی)، استاد دانشگاه ایالت پنسلوانیا «کارلتون اس کون» آمریکایی در کتاب خود به نام کاروان می‌نویسد: یکی از مزایای عظیم قرآن بلاغت آن است. قرآن هنگامی که درست تلاوت شود چه شنونده و به لغت عرب آشنایی داشته باشد و آن را بفهمد یا نداشته باشد و آن را نفهمد تأثیر شدیدی در او گذاشته در ذهنش جاگیر می‌شود. این مزیت بلاغتی قرآن ترجمه شدنی نیست.^{۲۸}

جلوه‌هایی از عظمت قرآن کریم

خداوند انسان را برای رسیدن به معرفت و در نتیجه رسیدن به سعادت جاودانه خلق کرد و برای هدایت او در مسیر صحیح، کتابهای آسمانی را نازل و پیامبران را مبعوث نمود.

در میان کتابهای آسمانی که بعضی از دانشمندان آنها را بیش از صد کتاب ذکر کرده اند، قرآن کریم به عنوان کاملترین و جامع‌ترین و سالم‌ترین کتاب آسمانی می‌باشد.

قرآن کریم قانون اساسی مسلمانان است که هرچه بشر تا روز قیامت از جهت هدایت نیاز دارد در این کتاب آورده شده است.

از جمله مهمترین مطالب قرآن کریم، معرفی صفات جمال و جلال الهی است. خداوند سبحان خود را در این کتاب، معرفی نموده است. تا بشریت بتواند خالق خود را درست بشناسد و از اشتباه در خداشناسی مصونیت یابد.

همچنین درباره جهان آخرت بیش از هزار آیه وجود دارد. که بخوبی در باره عاقبت و سرنوشت بشریت در جهان دیگر از ابتدای مرگ تا عالم برزخ سپس برپایی دادگاه عظیم الهی و صدور حکم قبولی یا مردودی برای انسان ها سخن گفته است.

بخشی از این کتاب همیشه معجزه، درباره بایدها و نبایدهایی است که انسان در زندگی خود اگر مراعات کند قبول خواهد شد، می باشد.

وقسمتی از قرآن کریم درباره شناخت دشمنان بشریت
از جمله شیطان و نفس اماره و طاغوت ها می باشد.

وبخش مهمی از قرآن کریم درباره سرنوشت اقوام
وملت‌هایی است که در طول تاریخ تا قبل از بعثت آخرین
پیامبر ص می زیسته اند و بخاطر مخالفت با پیامبران
، دچار عذاب دردناک شده اند می باشد.

یکی از موضوعات قرآنی، مسئله جایگاه و ارزش قرآن
کریم می باشد. خداوند از این کتاب خود با صفاتی
چون نور و کریم و مبین و مجید نامبرده و از آن تعریف
نموده است.

لذا موضوعی که درباره آن مطالبی تقدیم می کنیم
درباره عظمت و بزرگی قرآن کریم، می باشد.

از جمله جلوه ها و مصادیق عظمت و کرامت قرآن کریم

:

1-نباید قرآن را بی طهارت مس نمود. کافر نمی

تواند صاحب قرآن باشد. زن عذر دار و مرد جنب نمی

تواند قرآن را مس کند. اما بقیه کتابهایی که در دست

بشر است این شرط را ندارد.

2-برای تلاوت قرآن باید آدابی را رعایت نمود.

روی قرآن چیزی نذارید. قرآن را روی زمین نذارید. قرآن

را با احترام دست بگیرید. بالاتر از قرآن نشینید. بدون

وضو، قرآن را لمس ننمایید. در توالی با خود قرآن نبرید

.قرآن را در جیبهای پایینی لباس قرار ندهید. قرآن را به

غیر مسلمانان ندهید. قرآن را به کودکان و افراد دیوانه

ندهید. قرآن اگر نجس شد، فوراً آن را پاک و

تطهیر کنید. افرادی که عذر شرعی (جنابت- حیض و نفاس) دارند، به هیچ وجه قرآن را لمس نکنند. که خدا خود فرمود: لا یمسه الا المطهرون یعنی فقط افراد پاک و طاهر قرآن را لمس می کنند.

3- همه علوم ائمه از قرآن نشأت گرفته و آصف بن برخیا به این خاطر توانست تخت بلقیس را در یک چشم بهم زدن جابجا کند زیرا قسمتی از کتاب الهی را بلد بود. و امام جواد هفت ساله همه دانشمندان را منکوب کرد و به سی هزار سوال جواب داد چون ععلمش از قرآن بود.

4- قرآن تنها کتابی است که خداوند حفظ او را تضمین کرده است :

انا نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون^{۲۹}

هرچه دشمنان تلاش کردند با انواع وسایل از جمله نوشتن آیات شیطانی و یا چاپ کتاب قرآن قرن بیست و یک و یا ساختن آیاتی شبیه آیات قرآن و یا نوشتن کتابهای فراوانی علیه قرآن، ضربه و ضرری به این کتاب بزنند نتوانستند و قرآن نوری است که روز بروز فروزان تر شده و همچنان باعث هدایت متقین است.

5- قرآن هم عرض اهل بیت علیهم السلام است یعنی قرآن هم وزن 12 امام است. لذا به امام عصر می گوئیم السلام علیک یا شریک القرآن.

پس باید همان احترامی که برای اهل بیت داریم برای قرآن داشته باشیم. قرآن مساوی اهل بیت است و احترام او کمتر از احترام به اهل بیت نباید باشد

6- عظمت ماه رمضان بخاطر شب قدر است و عظمت
شب قدر برای نزول قرآن کریم در این شب است. یعنی
این همه عظمتی که برای ماه مبارک رمضان و شب قدر
ذکر شده بخاطر نزول قرآن در این شب است. ویکی از
علل وجوب روزه رمضان، آنست که با روزه گرفتن
آمادگی معنوی برای درک شب قدر و شب نزول قرآن
پیدا نمائیم.

7- عده زیادی از افراد غیرمسلمان، فقط با شنیدن آیاتی
از قرآن کریم اسلام آوردند.

شبی عبدالواسط، قاری مشهور مصری آیاتی از قرآن را
برای سیاه پوستان محله هارلم قرائت کرد. در آن شب
چنان شنوندگان تحت تأثیر قرار گرفتند که بیست و پنج
نفر مسلمان شدند.»

«در تانزانيا عده ای از مقامات کلیسا کمیته ای جهت مبارزه با اسلام تشکیل دادند. در این کمیته شرح وظایف اعضا را مشخص کردند از جمله خواندن قرآن و پیدا کردن اشتباهات و تناقضات آنرا به عهده اسقفی گذاشتند. وقتی اسقف، قرآن را چند بار خواند، دست از مسیحیت کشید و مسلمان شد و اعلام کرد که تنها کتاب حقیقی الهی قرآن است.^{۳۰}»

خواننده موسیقی پاپ! قاری قرآن شد

«کت استیونس (یوسف اسلام) خواننده معروف (انگلیس الاصل) موسیقی پاپ: یکسال پیش از انقلاب اسلامی ایران هنگامی که به اسلام گرویدم همه ترس های من از طبیعت، انسان و جهان ناشناخته ها به آرامشی تبدیل شد

که از آیه «لله ما فی السماوات و ما فی الارض» جان
31 می گرفت»

8-قرآن کریم معجزات زیادی در شفای جسمانی
وروحانی افراد مختلف داشته است

درمان با قرآن کریم

امام صادق علیه السلام در باره آثار و فواید سور
قرآن کریم فرمود:

هر که سوره ابراهیم را بر پارچه سفید بنویسد و بر بازوی
کودک ببندد، کودک از گریه و بیتابی ایمن می شود.

هر که سوره الحِجر را بازعفران بنویسد وزن شیرده که
کم شیردارد بنوشد، شیرش زیاد می شود.

هر که سوره طه را بر پارچه سبز بنویسد و به
خواستگاری برود با او مخالفت نخواهند کرد. و اگر بین
دولشکر دشمن حرکت کند آنها را از هم جدا کرده
و دیگر همدیگر را نمی کشند!

هر که سوره **المؤمنون** را سه روز بر پارچه سفید
بنویسد و بر بازوی شرابخوار ببندد، او از شرابخواری
دست بر می دارد .

هر که سوره **نور** را بنویسد و بر لباسش ببندد، یا در
رختخوابش بگذارد هرگز جنب نمی شود. و اگر
بنویسد و بنوشد شهوتش کور می شود.

هر که سوره **سجده** را بنویسد و بر لباسش ببندد، او از
سردرد و صرع و تب ایمن می شود.

هر که سوره سبا را پارچه بنویسد از غم و اندوه و عقوبت
ایمن می گردد. و اگر آتش را بنوشد از یرقان
درامان می گردد

هر که سوره حم عسق را بنویسد و بر بازوی خود
ببندد، او از شر مردم ایمن می گردد. .

هر که سوره جمعه را شب و روز و صبح و شب بخواند
از وسوسه شیطان ایمن مانده و گناه روز و شبش آمرزیده
می شود.

هر که سوره تحریم را بر مرده بخواند و ثوابش را به
مرده اهدا کند ثواب آن مانند برق به مرده می رسد
و او را از تنهائی درمی آورد و عذابش را کم می کند.

هر که سوره معارج را هر شب بخواند از جنابت
و خوابهای پریشان ایمن مانده و در تمام شب ایمن می
شود.

هر زندانی که سوره انفطار را بخواند از از زندان زود
آزاد می گردد همچنین اسیر و ترسان.

هر که سوره سبّح را بر بواسیر بخواند شفا می یابد.

هر که سوره ضحی را بر کسی که چیزی را گم کرده
بخواند بیادش می آید **و هر که بر قرائتش مداومت**
کند خدا او را به چیزی که فراموش کرده
هدایت می نماید.

هر که سوره بینه را بنویسد و بر خود ببندد در حالی که
یرقان دارد مرضش شفا می یابد و همه بیماریش خوب
می شود.

هر که سوره ناس را هر شب در منزلش بخواند از
وسواس و جن ایمن می شود و اگر آن را بر کودکان
ببندد از جن و حیوانات ایمن می گردد. و هر که در همه
ساعات بخواند همه گناهش آمرزیده می شود و بر
شفای هر مریضی خوب است.^{۳۲}

9- با تلاوت با تدبر در قرآن کریم و مجاهدت در راه
استفاده از این گنجینه عظیم الهی، بواطن قرآن که هفتاد
باطن است گاه بر ما ظاهر می شود.

³² منافع القرآن العظیم نقل از کتاب خواص القرآن العظیم ، لجعفر
الصادق سلام الله علیه

10- قرآن کریم سفره ای گسترده پر از نعمتهای مادی و معنوی است که همه افراد بشر به اندازه معرفت و عقل و ایمانشان می توانند از آن بهره مند گردند

امام رضا(ع) در وصف قرآن فرمود:

((هو جبل الله المتين و عروته الوثقى، و طريقه المثلى، المودى الى الجنة و المنجى من النار، لا يخلق من الازمنه، و لا يغت على الالسنه، لانه لم يجعل لزمان دون زمان، بل جعل دليل البرهان، و حجه على كل انسان، ((لا ياتيه الباطل من بين يديه ولا من خلفه تنزيل من حكيم حميد.)) قرآن، ريسمان استوار و متين و دستگيره محكم و در خور اعتماد و راهى نمونه و بى بديل است كه به بهشت منتهى مى شود و

از دوزخ رهایی می بخشد. در طول زمان
کهنه نمی شود و ارجمندی و وزانت خود را
از دست نمی دهد، زیرا آن برای یک عصر
قرار داده نشده است، بلکه راهنما و برهان و
حجت بر هر انسان است. باطل و نادرستی و
کثری در آن راه نمی یابد، نه از پیش رو و نه از
گذشته ها و پشت سر، فرو فرستاده خدای
حکیم حمید است.^{۳۳}

به وسیله ختم «اَمَّنْ یُجِیْبُ» دختر

پژوهشهای قرآنی جلد 5 و 6³³

امام خمینی (قدس سره) از خطر مرگ نجات
یافت

مریضی دختر امام خمینی (قدس سره) قصه
جالبی دارد و آن اینکه دختر امام که حامله
بود مریض شد. یک شورای پزشکی در قم
تشکیل شد و تقریباً به امام جواب ناامید کننده
دادند و حتی به امام گفتند که، یا باید مادر
بمیرد و بچه سالم بماند و یا بچه بمیرد و مادر
سالم بماند.

این چنین نقل می کنند که امام فرموده بود:
من الآن اظهار نظر نمی کنم که کدام

فدای کدام شود شما یکی دو ساعت به من
مهلت دهید تا من جواب بدهم که عمل
جراحی انجام گیرد یا نه؟

آیت الله شیخ یوسف صانعی که ناقل داستان و
از شاگردان نزدیک حضرت امام (قدس
سره) است نقل می کند که امام بلافاصله برادر
من شیخ حسن را خواستند و فرمودند: امشب
عده ای از آقایان طلبه ها را در منزل دعوت
کنید و یک «ختم امن یجیب» بگیرید،
مخصوصاً آقای سید حسن قاضی هم بیاید و
دعا کند.

مرحوم قاضی و عده ای از آقایان طلاب
آمدند و «ختم امن یجیب» را گرفتیم وقتی
ختم تمام شد، از بیمارستان نیکویی قم به منزل

امام تلفن کردند که معجزه آسا حال بیمار
عوض شده و فعلا نیازی به عمل جراحی نیست
و بعد از چند روز حال ایشان خوب شد و از
بیمارستان مرخص گردید، در صورتی که دو
ساعت پیش شواری پزشکی تصمیم گرفته بود
که عمل جراحی خطرناکی را انجام بدهد.³⁴

آیه ای برای درمان همه مشکلات

در حدیثی از ابوذر غفاری نقل شده که پیامبر
اکرم (صلی الله علیه و آله وسلم) فرمود: من آیه
ای را در قرآن می شناسم که اگر تمام انسانها
دست به دامن آن شوند برای حل مشکلات

³⁴ سرگذشت های امام خمینی ج 3 ص 36 - مردان علم در میدان عمل

آنها کافی است و آن آیات سوّم و چهارم
 سوره طلاق است «وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ
 مَخْرَجًا* وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ
 يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ
 جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا»³⁵

((هر کس تقوای الهی پیشه کند و از گناه دوری کند،
 خداوند راه نجاتی برای او فراهم می کند و او را از
 جایی که گمان ندارد روزی می دهد و هر کس بر خدا
 توکل نماید، خدا او را کفایت می کند و خداوند فرمان
 خود را به انجام می رساند و خدا برای هر چیزی اندازه
 ای داده است))